

Uspešen/Uspešna boš, ko:

- ✓ opišeš nacionalni položaj Slovencev v Avstro-Ogrski,
- ✓ opišeš življenje med vojno na slovenskem ozemlju,
- ✓ primerjaš in utemelji razlike med majniško in krfsko deklaracijo,
- ✓ pojasniš vzroke za nastanek Države SHS,
- ✓ pojasniš vzroke in potek nastanka Kraljevine Jugoslavije.
- ✓ pojasniš, kako so se določale slovenske meje po prvi svetovni vojni,
- ✓ ob zemljevidu določiš potek severne in zahodne meje.

1. Pozdravljen/a v 8. tednu pouka na daljavo.

Najprej te moram spomniti - Ne pozabi na pripravo predstavitve za ocenjevanje.

Pošlji jo na moj mejl, najkasneje do 15. maja! Sedaj pa začnimo.

2. Preveri, če si pravilno razložil/a pojme. Preberi spodnji zapis in primerjaj svoj zapis v zvezku s spodnjimi razlagami. Po potrebi svoj zapis dopolni oz. popravi.

1. **DEKOLONIZACIJA** – osvobajanje kolonij v Afriki in Aziji in oblikovanje novih držav
2. **TRETJI SVET** – novonastale afriške in azijske države, ki so bile gospodarsko nerazvite
3. **GIBANJE NEUVRŠČENIH** – večina držav tretjega sveta, ki je odklonila povezovanje z obema velesilama (ZDA, SZ), se je povezavala v to gibanje leta 1955 na pobudo treh voditeljev (predsednik Jugoslavije, predsednik Egipta in ministrski predsednik Indije).
4. **APARTHEID** – leta 1948 uvedena politika rasnega razlikovanja in zapostavljanja črncev na vseh področjih javnega življenja.
5. **NELSON MANDELA** – črncci so se upirali oblasti belcev in politiki apartheida, upor je vodil Nelson Mandela, ki je bil zaradi tega 27 let v zaporu. Postal je simbol boja proti apartheidu. Dobil je tudi Nobelovo nagrado za mir.
6. **OZN** – leta 1945 ustanovljena Organizacija združenih narodov, ki je še danes najpomembnejša mednarodna organizacija, ki spodbuja mednarodno sodelovanje in povezovanje.
7. **EVROPSKA UNIJA** – mednacionalna organizacija, na katero so njene članice prenesle del svoje suverenosti, še vedno pa so ostale neodvisne samostojne države. Od 2004 je njena članica tudi Slovenija. Sedež organizacije je v Bruslju.
8. **SIMBOLI EU** – zastava, himna (Oda radosti), skupno geslo (Združeni v raznolikosti), enotna valuta – evro in praznik (DAN EVROPE, 9. maj).

3. Danes se bomo premaknili nazaj v čas 1. svetovne vojne in si pogledali, kaj se je takrat dogajalo na slovenskem ozemlju. Najprej se udobno namesti in si poglej posnetek, ki sem ga pripravila zate: <https://www.youtube.com/watch?v=TFqHvGKoU6g>

4. V zvezek zapiši in v celih povedih odgovori na spodnja vprašanja. Pomagaš si z učbenikom (str. 81 – 86).

1. **Kako je vojna vplivala na življenje na Slovenskem?**
2. **Kje je potekala soška fronta?**
3. **Zakaj je bila dvanajsta soška bitka posebna?**
4. **Zakaj lahko rečemo, da je bilo leto 1918 odločilno v zgodovini slovenskega naroda?**
5. **Kako so se oblikovale slovenske meje v Kraljevini SHS? Kaj se je zgodilo na zahodu, severu in vzhodu?**
6. **Oceni vlogo generala Maistra v bojih za severno mejo.**
7. **Katero slovensko ozemlje ni bilo vključeno v Kraljevino SHS?**

5. V zvezek odgovori še na vprašanja:

Kaj si že vedel/a? Kaj te je najbolj presenetilo? Kaj te še zanima?

***Fotografijo zapisa v zvezku pošlji na moj elektronski naslov suza.kosec@gmail.com najkasneje do tega petka.**

Uspešen/Uspešna boš, ko:

- ✓ analiziraš položaj Slovencev v Kraljevini SHS,
- ✓ poznaš pglavitne razlike med različnimi deli v Kraljevini SHS,
- ✓ opišeš značilnosti obdobja parlamentarizma,
- ✓ poimenuješ politične tabore na Slovenskem in navedeš njihove zahteve,
- ✓ analiziraš položaj Slovencev v Kraljevini Jugoslaviji v času kraljeve diktature,
- ✓ poznaš vzroke in posledice uvedbe kraljeve diktature,
- ✓ pjasniš prizadevanja Slovencev po avtonomiji v Kraljevini Jugoslaviji,
- ✓ poznaš vzroke, zaradi katerih je Kraljevina Jugoslavija pristopila k trojnemu paktu.

1. Najprej preveri svoje odgovore od zadnjič. Primerjaj jih s spodnjim zapisom. Svoje zapiske po potrebi dopolni oz. popravi.

1. Kako je vojna vplivala na življenje na Slovenskem?

V vojno je slovenski narod stopil na strani centralnih sil, saj je živel pod oblastjo A-O. Vsi sposobni moški med 21. in 42. letom so morali v vojsko. Oblast je skrbela za vojno propagando (razglednice). Vojna je spremenila tudi življenje v zaledju. Ljubljana je postala največja postojanka (begunci, ranjenci, vojaki). Vladalo je pomanjkanje hrane.

2. Kje je potekala soška fronta?

Soška fronta je potekala od meje s Švico do Tržaškega zaliva. Velik del avstrijskih enot je bil razporejen ob reki Soči.

3. Zakaj je bila dvanajsta soška bitka posebna?

12. bitka na soški fronti se imenuje »čudež pri Kobaridu«. 24. 10. 1917 je avstrijskim in nemških enotam uspelo potisniti italijanske enote vse do reke Piave, kjer se je fronta nato ustalila. Bitka velja za največji vojaški spopad na slovenskih tleh, fronto je umaknila s slovenskega ozemlja.

4. Zakaj lahko rečemo, da je bilo leto 1918 odločilno v zgodovini slovenskega naroda?

V letu 1918 so slovenski politiki vedno glasneje zahtevali združitev Južnih Slovanov v avtonomno enoto. Oktobra 1918 je bila razglašena DRŽAVA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. Čeprav je imela država velike težave, je predstavljala prvo državno tvorbo, v kateri so bili združeni Južni Slovani.

5. Kako so se oblikovale slovenske meje v Kraljevini SHS? Kaj se je zgodilo na zahodu, severu in vzhodu?

Na zahodu so po dolgih pogajanjih podpisali rapalsko pogodbo in z noj določili mejo – Julijska krajina je pripadla Italiji. Slovenci smo izgubili veliko ozemlja.

Na severu je boj za mejo vodil Rudolf Meister. Uspelo mu je zasesti Maribor in Radogono na Štajerskem. Na Koroškem so izvedli plebiscit, prebivalci so se odločili za Avstrijo in tako je Celovška kotlina pripadla Avstriji.

Na vzhodu je bila meja določena poleti 1920 s trianonsko pogodbo. Prekmurje je prvič postalo del slovenske politične skupnosti.

6. Oцени vlogo generala Maistra v bojih za severno mejo.

General Maister je prevzel poveljstvo vojaških sil Države SHS na severni meji. Izvedel je odločno vojaško akcijo in uspel zasesti Štajersko. Maistrov uspeh je bil odmeven celo na pariški mirovni konferenci. Zaradi utrujenosti vojakov pa mu to na Koroškem ni uspelo.

7. Katero slovensko ozemlje ni bilo vključeno v Kraljevino SHS?

V Kraljevino SHS tako ni bilo vključeno ozemlje Julijske krajine na zahodu in ozemlje Celovške kotline na severu.

2. Pa podrobneje spoznajmo Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Najprej si [poglej posnetek](#), ki sem ga pripravila zate: <https://www.youtube.com/watch?v=4WohYuQOCO4>.

3. [Prepiši in dopolni](#) miselni vzorec (pomagaj si z UČB. STR. 89 – 89 ter s posnetkom):

4. Poglej še en posnetek: <https://www.youtube.com/watch?v=i5roqUYk4BA>

5. V zvezek zapiši in v celih povedih odgovori na spodnja vprašanja. Pomagaš si z učbenikom (str. 90 – 91).

1. Katere so bile značilnosti diktature kralja Aleksandra?
2. Kako so v času kraljevega namestništva rešili problem s Hrvati?
3. Zakaj je Jugoslavija pristopila k trojnemu paktu?
4. Zakaj bi ustanovitev avtonomne Dravske banovine Slovincem prinesla boljši položaj?

6. V zvezek odgovori še na vprašanja:

Kaj si že vedel/a? Kaj te je najbolj presenetilo? Kaj te še zanima?

***Fotografijo zapisa v zvezku pošlji na moj elektronski naslov suza.kosec@gmail.com najkasneje do tega večera.**

JUHŪHU, VIKEND JE TU!